

ŠONKAULIŲ KREMZLIŲ PATOLOGIJOS ATVEJAI PORANAGIŲ IR NEPORANAGIŲ GRIAUCIUOSE

Torstein Sjøvold¹, Anne Karin Hufthammer²

¹*Stokholmo universitetas, Walenbergo laboratorija, Osteologijos skyrius, SE-10691 Stokholmas, Švedija*
tel.: +468161394, faks. +4686747553, el. paštas: Torstein.Sjovold@ofl.su.se

²*Bergeno universiteto gamtos istorijos muziejus, N-5007, Bergenas, Norvegija*

Santrauka. Kaulinėse gyvūnų kolekcijose randami nedideli akytosios medžiagos lūžiai. Tokie atvejai pasitaiko sukaulėjusioje šonkaulio kremzlėje ir aptinkami poranagių bei neporanagių kauluose. Nustatyta, kad sukaulėjimai, kuriuos gyvūnui gyvam esant dengia plona šonkaulio kremzlė, dažnai lūžta. Iki šiol tokie lūžiai veterinarijos specialistams nebuvo žinomi. Straipsnyje pateikiami galimų tokių lūžių pavyzdžiai. Tyrimams naudota medžiaga – arklių bei tauriųjų ir šiaurės elnių skeletai iš Bergeno universiteto (Norvegija) Gamtos istorijos muziejaus. Panašūs pažeidimai rasti žirgui iš palaidojimo vikingų laive (Osebergo Vestfolde, Norvegija), kuris dendrochronologiškai datuojamas 834 m. Vienas ar daugiau lūžimų nustatyti visiems tirtiems arkliams bei daugeliui tirtų poranagių. Kai kurie lūžimai gerai sugiję, tačiau yra gana sunkių, su lūžgalių dislokacija ir susidariusiu dideliu randu, neretai susiformavus pseudoartrozėms nesant stabilumo ir fiksacijos gijimo metu. Kaip galimi šių lūžimų priežasčių paaiškinimai aptariamos traumos, kaulo silpnumo zonos bei degeneraciniai procesai.

Raktažodžiai: sukaulėjusios šonkaulių kremzlės, šonkaulių lūžiai, poranagiai, neporanagiai.